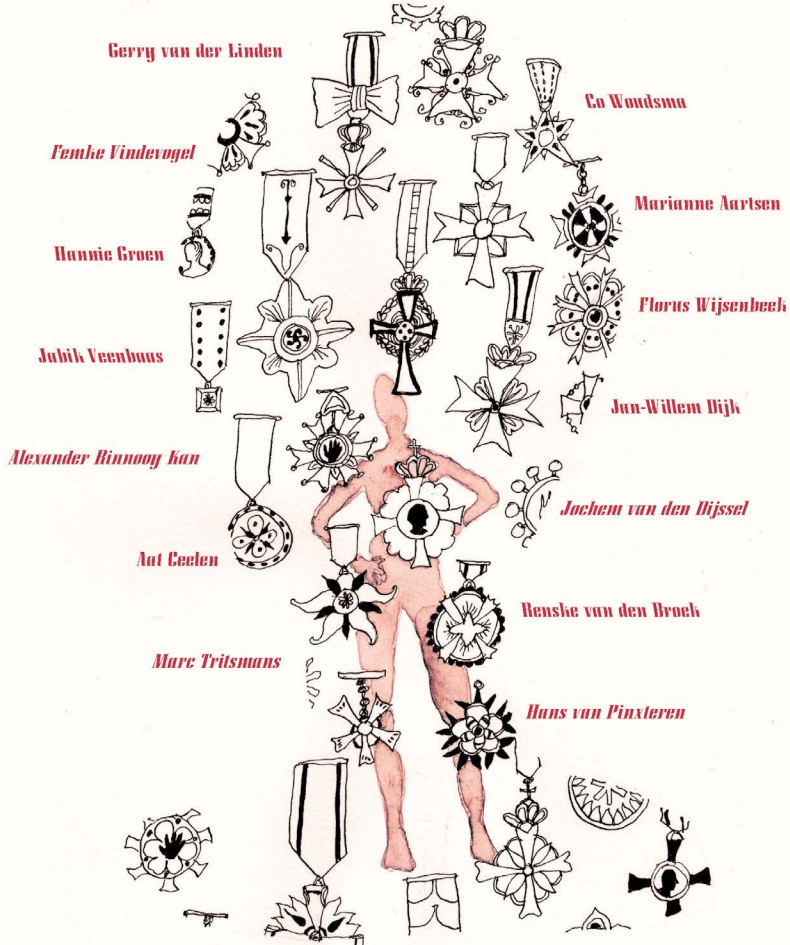

HOLLANDS Maandblad

HOLLANDS Maandblad

INHOUD NO. 2 – 2021

tweenezestigste jaargang • nummer 879
februari 2021

Opgericht in 1959 door K.L. Poll.

www.hollandsmaandblad.nl

Jan-Willem Dijk – Deze maand

Jabik Veenbaas – Gedichten

Renske van den Broek – Vandaag ben ik Superman

Co Woudsma – Gedichten

Gerry van der Linden – Harten die op knappen stonden

Aat Ceelen – Gedichten

Femke Vindevogel – Traagschuim

Florus Wijsenbeek – Spijt

Marc Tritsmans – Gedichten

Alexander Rinnooy Kan – Amerika

Marianne Aartsen – Gedichten

Hans van Pinxteren – Jerome

Hannie Groen – Gedichten

Jochem van den Dijssel – Oorlogje

Tekeningen Karen Opstelten

Auteurs in dit nummer

Colofon

Deze maand

Jan-Willem Dijk

De wens van de artsen is dat hun zoon Joseph ook arts wordt. Hoe vaak lag onder de kerstboom niet een dokterssetje? Verscheen hij ooit op een verkleedfeestje getooid in iets anders dan een lange witte jas met complementaire houten stethoscoop? Hoe vaak ‘verslikte’ vader of moeder zich aan de keukentafel in een spruitje of wortel – was hij vijf of zes toen ze hem de Heimlich leerden?

Maar de jongen wil geen dokter worden, hij eet liever crackers. Joseph eet die nooit in het bijzijn van de artsen. Dat zit zo. Op zijn kamer bewaart hij in een pennenbakje schroefjes en een schroevendraaiertje. Hij draait een van de schroefjes in het midden van de cracker, die dankzij immense concentratie intact blijft. Dan wordt de cracker opgepeuzeld, waarbij Joseph de schroef van alle kanten zo dicht mogelijk nadert zonder de cracker te breken. De kunst is om met je voortanden van de randen naar het midden te werken, te knagen eigenlijk. De euforie die Joseph overspoelt als hij de schroef tot op enkele millimeters is genaderd: onversneden kindergeluk! Het gaat hem specifiek om creamcrackers, de zachtste der crackers, wat het draaien van het schroefje vergemakkelijkt. Die *creamers* worden al in de fabriek in Liverpool geperforeerd, maar die fabrieksgaatjes zitten op de ‘verkeerde’ plek, want niet precies in het midden, terwijl het juist zaak is het *exacte* midden te doorboren.

Joseph en de artsen wonen in een buitenwijk van Londen. Hij heeft zich voorgenomen om naar Liverpool te verkassen, nabij de aldaar gevestigde creamcrackerfabriek. Als hij over zeven jaar achttien wordt, neemt hij de benen. Er is goed over nagedacht. Eenmaal in Engeland opteert Joseph voor een inwerktraject in de fabriek, beginnend als productiemedewerker op de vloer, waarna hij zich opwerkt tot chef en later directeur, alles kalm en doordacht, een beetje zoals hij crackers eet. En

dan, als het eindelijk zover is, zal Joseph de fabrieksmedewerkers opdragen een extra gaatje in het midden van de creamcrackers te boren. De machine die de crackers doorprijkt, moeten dan wel worden aangepast, maar dat is een peulenschil voor dat soort geavanceerde apparatuur. Als kers op de taart wordt aan iedere verpakking een zakje met schroefjes toegevoegd. Joseph droomt nu al van de dankbaarheid op de gezichten van kinderen die niet langer eigen schroefjes in hun crackers hoeven te draaien.

Aan de artsen vertelt hij niets over deze grootse plannen. Ze zouden het maar gevaarlijk vinden. Hij vermoedt zelfs dat als bekend wordt dat een fabriek in Liverpool kinderen aanmoedigt schroefjes in etenswaren te draaien, Josephs ouders als eersten alarm slaan. Ze zullen de media benaderen en hameren op het gevaar van metalen in crackers. Ze zullen de voedsel- en warenautoriteit inschakelen. Ze zullen de fabriek voor de rechter slepen, een productiestop én faillissement eisen. En tot slot zullen ze – onder ede – onvermoeibaar verklaren dat Joseph fouten met grote medische gevolgen heeft gemaakt, een gevaar voor de samenleving vormt, en dat het hun nadrukkelijke wens is dat hun zoon ook arts wordt.

lees het nieuwe nummer

Vandaag ben ik Superman

Renske van den Broek

Al een halfuur zwerf ik door een doolhof van gevelbekleding, dakisolatie en ondefiniceerbaar gereedschap op zoek naar een simpele pot verf. Je kunt natuurlijk niet met lege handen aankomen op de bruiloft van je verwekker. Vos wilde per se dat ik mee zou gaan. ‘Je verdwijnt niet door te doen alsof je niet bestaat, Bern,’ zei ze.

Vanochtend belde ik haar om te vragen of ze me hier wilde ophalen. ‘De Praxis?’ Ze vroeg het wel drie keer. Begrijpelijk, ik ben de laatste persoon op aarde die vrijwillig voet zet in dit voorportaal van de hel, dat voelen zelfs de Praxismedewerkers feilloos aan, want ze loeren onophoudelijk naar me vanaf hun minivorkheftruckjes om te voorkomen dat ik een kruiskopschroevendraaier of plastic plakhakenset onder mijn jas steek. Ik voel me een gedetineerde die mag luchten. Mijn uiterlijk helpt niet: opstaande kraag, spiegelglazen zonnebril en zo mager dat je me moeiteloos tussen de multiplexplaten kunt schuiven. Zweet prikt in mijn nek. Konden we maar fastforwarden naar het einde van de dag, of beter nog, het cassettebandje omdraaien, misschien is de B-kant wel te pruimen.

Wanneer heb ik hem voor het laatst gezien, de man uit wiens zaad ik ben ontsproten? Maanden, misschien wel een jaar geleden, wachtend voor hetzelfde stoplicht. Hij groette me alsof ik een vage kennis was. ‘Kinderen zijn niets verschuldigd aan hun ouders, ouders alles aan hun kinderen.’ Dat was vroeger zijn stokpaardje. Maar nadat ik op mijn zestiende wegliep, bestond ik niet meer voor hem. Dat hij zelf zonder enige uitleg het gezin in de steek liet, daar mocht niemand het over hebben.

Met haar fiets tussen haar benen staat Vos ongeduldig te wachten wanneer ik hijgend en puffend door de schuifdeuren naar buiten wankel. Ze lijkt wel dertig in die jurk.

‘Schiet nou op, Bern! Anders missen we de ceremonie.’
‘*Fuck* de ceremonie.’ Hijgend laat ik de emmer op de grond zakken.
‘Heel leuk, spring nou maar achterop!’
‘Makkelijker gezegd.’ Het ijzeren hengsel snijdt in mijn handpalm.
Welke randdebiel heeft dit martelwerktuig ontworpen?
‘Moet die verf per se mee?’
‘Vandaag valt of staat met de verf.’
Wantrouwend kijkt ze me aan.
‘Dit is ons cadeau!’
Zuchtend laat ze haar hoofd tussen haar schouders vallen.
‘Een schone lei voor onze verwekker. Nieuwe ronde, nieuwe kansen.’
‘Denk je echt dat hij daar de humor van inziet?’
‘Ik mag het hopen, dat spul kostte een godsvermogen.’
Ze stapt op haar fiets. ‘Nou, ga zitten.’
‘We hebben toch nog wel even tijd voor een kleine versnapering?’ Uit
mijn binnenzak tover ik een blowtje.
‘We kunnen daar niet stoned aankomen, gek.’
Maar ik heb de fik er al in gestoken.
‘Lulhannes...’ Ze kijkt me aan door de wolk hasjrook. Niemand kan
zo goed lachen en boos kijken tegelijkertijd. Hoofdschuddend pakt ze
de blow aan.

De receptie is in een zaaltje met badkamertegels op de vloer en tapijt
op de muren. Zo’n plek waar op doordeweekse dagen wordt geknutseld
door gehandicapten. Dat de meeste gasten liever buiten op de stoep
staan met hun prosecco dan in dat bedompte hol, interesseert hem niet:
dit is *zijn* dag.

Met de emmer tussen mijn benen posteer ik me aan een statafel in
de hoek. Aan het plafond hangt een discobal, in de hoeken van de zaal
staan statieven met gekleurde lampen zoals op een schoolfeest. Ver-
derop laat Vos zich in haar wangen knijpen door een fossiel dat gezien
haar paardenkop een zus is van onze verwekker. Vos speelt de rol van

betrokken dochter knap. Zelfs ik geloof haar bijna. Ik zwaai naar het fossiel. Ze draagt een jurk met groene glimmende pailletjes, dat belooft wat als die discobal straks aangaat.

‘Goeie outfit, tantetje!’

Nerveus schiet ze weg tussen de bruiloftsgasten.

‘Je maakt haar bang,’ grinnikt Vos.

Ik steek mijn handen in de lucht. ‘Zeg me welke misdaad ik heb begaan! Ik gaf haar alleen een compliment.’

Ze geeft me een beuk. ‘Yeah, *right*.’

Onze verwekker paradeert met het aanhangsel door de zaal. Vos vindt het kinderachtig dat ik haar zo noem, maar ze is een accessoire waar hij binnen afzienbare tijd genoeg van krijgt, ook al heeft de huwelijks verbintenis ze vooralsnog met elkaar verkleefd.

Opeens staan ze voor onze neus.

‘Is ze niet prachtig?’ vraagt onze verwekker grijnzend. Zorgvuldig vermijdt hij mijn blik.

Vos redt me. Ze pakt de handen van het aanhangsel en drukt een kus op haar wang. ‘Gefeliciteerd. Wat zie je er prachtig uit!’

‘O Vos, dank je wel.’ Met de punt van haar zakdoek dept ze een onzichtbare traan.

‘Echt een plaatje!’

Welke zeventienjarige zegt nu zoiets? Het aanhangsel ziet eruit alsof een kleuter de styling heeft gedaan maar Vos kijkt zo plechtig dat ik bang ben dat ze het meent. Plotseling kan ik wel janken, niet om die bruiloft, maar om haar, dat ze speciaal voor deze dag een jurk heeft aangetrokken en dat ze zo haar best doet om het kaartenhuis overeind te houden.

‘Jij moet Bern zijn,’ zegt het aanhangsel.

‘In één keer goed.’

‘Wat leuk om je eindelijk te ontmoeten.’

‘Ja.’ Ik kan niet anders dan haar uitgestoken hand schudden. Verwachtingsvol staart ze me aan. ‘Hoe voelt dat nou, Charlotte, getrouwd zijn met mijn vader?’

Vos geeft me een por.

‘Doe niet alsof je dom bent,’ bijt de verwekker me toe.

‘Ik heet Chantal.’ Ze glimlacht verontschuldigend, alsof ze liever Charlotte had geheten.

‘O.’ Niemand zegt iets. ‘Het is gewoon... de vorige heette Charlotte, vandaar.’

‘Dat weet ik.’ Ze blijft maar glimlachen.

Natuurlijk weet ze dat. De verwekker kijkt alsof hij mijn hoofd ter plekke wil scheiden van mijn romp. Arme meid, zij kan het ook niet helpen. Jezus, waarom hou ik haar hand nog steeds vast? Ik laat los en stamel een felicitatie. De verwekker sleept haar mee.

‘Geef me een nekschot, nu,’ zeg ik.

‘Ze nam het anders best goed op.’

‘Zij wel ja.’

Vos lacht. Niet half maar voluit. Ineens is ze weer zeventien. ‘Papa is een narcist. Jij ontregelt hem, daar kunnen narcisten niet tegen. Hij heeft geen idee wat hij met je aan moet.’

‘Dat is geheel wederzijds.’

‘Geef het een kans.’ Ze grist twee glazen van een passerend dienblad. Prosecco voor zichzelf, prik voor mij. Ze weet dat ik uit principe geen alcohol drink.

Ik pak het glas aan. ‘Mijn bloedeigen zuster dwingt me om deze martelpraktijken te ondergaan,’ zucht ik.

Vos geeft me een kus. ‘Bern van Zetten, het ergste heb je gehad. Proost.’

Uit mijn binnenzak haal ik het envelopje voor noodgevallen, roer een sleutelpuntje speed door mijn Fanta en giet de inhoud in één teug naar binnen. ‘Proost.’

Ze kijkt naar me zoals die keer dat ze de snijwonden zag en ik maar niet aan haar verstand kreeg gepeuterd dat het juist een poging tot leven was.

‘Moet dat echt nu?’

‘Dat moet *juist* nu.’ Voor de zekerheid wil ik nog een sleutelpuntje rechtstreeks in mijn neusgat scheppen, maar ze geeft me een stomp.

‘Je had beloofd dat je niets zou nemen.’

‘Op een dag als vandaag moet ik Superman zijn.’

Schichtig kijkt ze om zich heen.

‘Geen zorgen, ze letten alleen op zichzelf.’

Ze duwt me richting de toiletten. ‘Als je zo nodig moet, dan op de wc, Superman.’

Scherp als een samoeraizwaard kom ik het zaaltje weer binnen op het moment dat de verwekker en het aanhangsel een joekel van een bruidstaart aansnijden. Samen pakken ze het mes, samen snijden ze door de dikke laag smurrie met marsepeinen tierelantijnen, samen grijnzen ze naar de camera’s.

‘Is dit het moment voor speeches?’

‘Bern, serieus. Je gaat toch niets zeggen?’

‘Help me eens even.’ Tegen de wand staat een eikenhouten tafel met hapjes erop. Dat lijkt me een prima podium.

Achterdochtig kijkt ze me aan.

‘Help nou even, dat ding is loodzwaar.’

‘Ik weet niet wat je van plan bent en ik wil het niet weten ook.’ Ze draait zich om en verdwijnt tussen de gasten.

Krijsend schuren de poten over de tegelvloer wanneer ik de tafel naar het midden van de zaal sleep. Vrouwen slaken kreetjes en duwen hun handen tegen hun oren. Soepel als een panter spring ik op mijn podium. De schalen met hapjes schuif ik met mijn voet van tafel. Lekker geluidje, dat gekletter. God, wat hou ik van dat snijdende wakkere suizen. Ik heb de oren van een bloedhond, de ogen van een adelaar. Elk kuchje, iedere blik: niets ontgaat me.

‘Lief bruidspaar!’ Mijn stem galmt als door een megafoon. Stille valt over het gezelschap. Chantal glimlacht. Zie je wel, *zij* begrijpt me. Ik geef haar een knipoog. ‘Jullie hebben ongetwijfeld betere dingen te

doen dan luisteren naar ellenlange speeches van aan lagerwal geraakte zonen, dus ik hou het kort.’ De verwekker kucht. Een enkeling grinnikt.

Ik til de emmer aan het hengsel omhoog en toon hem aan het publiek. Jezus wat is dat ding zwaar. Het is maar goed dat ik Superman ben. ‘Dit is het cadeau van de telgen uit het eerste nest.’ Mijn ogen dwaalen over de zee van vleespetten en met haarlak gestutte kapsels. Vos staat tegen de deurpost van de ingang geleund met één vinger waarschuwend in de lucht. Ik geef haar een luchtkus, zet de emmer neer en spreid mijn armen. Ik zou vaker moeten spreken. ‘Standaard wit, exact tien liter! Wat een atypisch cadeau hoor ik u denken, maar u wist vast niet dat onze vader een begenadigd schilder is.’

Chantal knijpt even in zijn arm en fluistert hem iets toe. ‘Hij durft te experimenteren, schroomt niet oude doeken over te schilderen met nieuwe frisse kleuren, wanneer de verveling toeslaat.’

Vos heeft haar handen voor haar gezicht geslagen. Ik zou haar willen zeggen dat alles goedkomt, ook al is dat gelul, het leven is een steenpuist die langzaam opzwellt tot de druk ondraaglijk wordt en hij openbaar, en dat geeft slechts tijdelijk verlichting, goed komt het nooit.

‘Daarom, papa...’ Wanneer heb ik hem voor het laatst zo genoemd? Bekt lekker. Wat een goed woord eigenlijk. ‘Papa, papsie, pappels, pap. Daarom dit cadeau!’ Op mijn hurken frunnik ik het plastic lipje los en pel de deksel eraf. Ik moet me beheersen om mijn lippen niet aan de emmer te zetten en de yoghurtachtige substantie naar binnen te slobberen. ‘Want het verleden is een doek met afgebladderde verfresten. Goed voor in de kliko, of beter nog, om overheen te schilderen. Recyclen maar! Dit cadeau komt daarbij goed van pas, omdat jouw nieuwe meesterwerk natuurlijk het beste tot haar recht komt op een maagdelijk wit doek.’

Het vergt een bovenmenselijke krachtingspanning om de emmer tot boven mijn hoofd te tillen. Ik kantel hem langzaam, mijn spieren trillen als een strakgespannen boog. Met de eerste kledder op mijn kruin zuigen mijn longen zich vol lucht. In koude stroompjes loopt de verf over mijn borst en rug, ze beneemt me de adem zoals de nieuwjaarsduik

die we ooit hebben gemaakt – papa, mama, Vos en ik. Het sneeuwde, we droegen alleen zwemkleren en mutsen. Op tafel ontstaat een witte plas, verf druipt op de tegelvloer. Tien liter, volgens het opschrift goed voor zeventig vierkante meter. De emmer en ik worden steeds lichter, op het laatst wegen we zo weinig dat we bijna opstijgen. Ademloos kijkt het publiek hoe ik de verf tot de laatste druppel over mezelf heen giet en daarna de emmer met een boog op de grond gooi. Hij stuitert een paar keer en blijft liggen tussen de prikkertjes met kaas en augurk.

‘Tadaaa!’ Als een bezetene pompt mijn hart bloed door mijn aderen, die tot maximumbreedte zijn opgerekt – komt die ruis uit de speakers? – en zo de kolkende wildwaterrivier vrij baan geven. ‘Ruik je dat?’ Als een fijnproever wuif ik de verflucht mijn neus in. ‘De geur van een nieuw begin.’

‘Waarom ben jij hier godverdomme!’ Hij brult het zo hard dat de ramen trillen in hun sponningen. Langzaam rijst hij op uit zijn stoel. ‘Ben je alleen hierheen gekomen om mij een beetje voor schut te zetten?’ Een crescendo van geroezemoes. ‘Ga iemand anders leven verzieken!’ Hij zakt in elkaar op zijn stoel, alle kleur is weggetrokken uit zijn gezicht. Chantal frunnikt aan de roosjes op haar suikertaartenjurk. Ze glimlacht niet meer. Traag klim ik van de tafel. Ik draag een duikpak van verf. Moeizaam waggel ik naar het bruidspaar.

‘Ga nu maar,’ zegt Chantal zachtjes. Ze ziet er moe uit.

De zaal deint op en neer. Monden gaan open en dicht. Hoe moest je ook alweer ademen? Tijd om te gaan. Waar is hier de uitgang? Ik ga als een mot op het licht af. Bij de deur draai ik me om, witte voetstappen op de bruine tegelvloer. *Bern was here.*

Buiten stort het zonlicht met bakken uit de hemel, ordinair gewoon. Ik knijp mijn ogen tot spleetjes. Verf kleeft in mijn wimpers. Vos leunt tegen een muur, ze rookt een sigaret. Mascara zit in vegen over haar wangen. Roken, natuurlijk. Altijd een uitkomst. Ik vis een pakje uit mijn kontzak met nog één min of meer ongeschonden sigaret.

‘Hoe vond je mijn verdwijning? Ik geloof niet dat hij hem snapte.’

Ze schiet haar peuk weg en loopt op me af tot haar gezicht vlak bij het mijne is. 'Ik laat jou twee minuten alleen op de wc en je jaagt zo veel speed door je neus dat je besluit een emmer verf over je kop te gieten.'

'Ik deed het ook voor jou.'

Vos kruist haar armen. 'Voor mij?'

'Hoe heten die bomen langs het fietspad naar onze school ook alweer?'

'Populieren?'

'Ja. Jij bent een populier. Jij buigt mee met alle windrichtingen, zelfs als het stormt. Je stam buigt en piept en kraakt, maar je blijft overeind. Ik wil alleen maar zeggen: soms mag je best een beetje weerstand bieden.'

Mijn neus kraakt. De geur van bloed vermengt zich met de chemische verflucht. Geschrokken staart Vos naar haar hand, haar knokkels wit van de verf. Met een snik loopt ze terug naar binnen.

Op straat ben ik een attractie. Voorbijgangers verrekken hun nek om me zo lang mogelijk na te kunnen kijken. Hoelang zou het duren tot de verf is gedroogd? Ik zal blijven lopen, steeds langzamer, tot mijn schild volledig is uitgehard. Mensen zullen blijven staan. Nieuwsgierig zullen ze me bekijken, een muntje voor mijn voeten werpen. Ze zullen niet zien dat een wekdier gevangen zit in het pantser dat me omhult.

lees het nieuwe nummer

In mooi zwart pak

Aat Ceelen

God schiep mij uit verveling
uit verveling zal ik sterven nog
de engel die mij vergezelt
saait mij tot bloedens toe
de dagen dagen traag
de dingen dingen maar

Alles kunstchocolade
een stom verteren
een staalharde stoelgang

Alle filosofen raus!
Zijn und sgijt. Das
Ding ansichtkaart
De groeten! Ik gaap

Moet ik soms van koeien
het herkauwen leren?
Niet weer een lente
ik wil een vuile herfst
geen dauw op rozen
maar gassen, olie, smeer
een put om smut te lozen
bevekte schuimmatrassen
betaald geslachtsverkeer

Snij uit de laatste wintertak
nog wat venijn, graaf nog wat
gif uit de verrotte dode akker
antidotum voor de pijn
van het nooit meer
nieuw te zijn

Ik zal dodelijk verveeld
in mooi zwart pak en blauw
als een kanarie naar mijn grafje gaan
mokkend om wat mij nooit is aangedaan

Op de steen komt dan te staan:
hoe bitter hij ook leed
hij ging immer goed gekleed

Bijles

Jij krijgt bijles, ventje
je hebt een klein verstand
en een mager paasrapport
we gaan nazifilms kijken
en Tolstoj bestuderen
zie het als vorming
vannacht slaap je op zolder
bij het doodzieke hobbelpaard
en het dove kindje van de buren
morgen klinkt er marsmuziek
ben je alles weer vergeten
ach, je moet nog zo veel leren

De Assuradeur

Ik ben een oude man
Nog even en ik val
Het is mijn pak dat
Mij nog redden zal
Het omhult mij als
Een polisblad

Gevaar gaapt ons aan
Ons leven hangt aan
Een krank touwtje

Ook u raad ik aan
U warm te kleden
Tegen kou van leven
Tegen kommer, wee
De gevaren der zee
Verlies van liefde
Diefstal van een hart
Dood van een kat

Of dood van moeder
In mij vindt u dan uw
Albehoeder, u krijgt
Uw liefde terugbetaald
Het verdriet vergoed

Alles goed geregeld
Uw dood verzegeld

lees het nieuwe nummer

Traagschuim

Femke Vindevogel

Slaperig ga ik naar beneden. De nacht is amper halverwege. In het donker stommel ik door de hal en de woonkamer, van alle kanten bekeken door de rode ogen van stekkerdozen. In mijn borstkas tikt een geigerteller die radioactief gebied nadert. Ver geraak ik niet. Tussen de televisie en de keukendeur houden mijn benen het voor gezien. Omdat ik geen tijd mag vermorsen, fluister ik vastberaden: ‘Angst is fictie’ – woorden die vooral toebehoren aan mijn moeder wanneer ze zich per hoge uitzondering in een lift waagt. Vandaag hebben die woorden hun betovering verloren, moeder heeft iets gekregen om te kalmeren.

Mijn benen blijven ongehoorzaam. Vloekend dwing ik ze tot bewegen, richting de keuken.

Tussen het indrukken van de lichtschakelaar en het opstartend flakkeren van de lichtbuis, sta ik enkele seconden in doodsangst te kijken naar een bult op het aanrecht. Ademloos sla ik mijn handen voor mijn gezicht en kijk door gespreide vingers naar het onheil. In de haperingen van het licht loopt mijn verbeelding met me weg. De bult groeit uit tot een inbreker, een moordlustige beer, een yeti, een mummie. De lamp schijnt nu voluit, zoemend als een bijennest. Mijn schouders zakken. Ik sta oog in oog met een stapel vuile vaat, een onaangerode pot wortelpuree en een braadpan waarin een worst ligt te slapen: het bewijs dat dingen niet zijn zoals ze horen. Moeder wil op elk moment van de dag van de vloer kunnen eten.

Met mijn duim en wijsvinger gris ik de worst uit de pan, open het raam en werp het vlees naar buiten, hopen dat de nacht het laat verdwijnen. Dan zie ik dat de worst een perfecte mal heeft achtergelaten in het gestolde vet. Prompt doe ik een stap achteruit – in het begin verhuisde vader naar de logeerkamer, zodat hij makkelijk naar het toilet

kon en voldoende rust kreeg; moeder kocht een Tempurmatras die zich vormde naar zijn lichaam.

Ik probeer te tellen hoeveel ochtenden ik naar dat matras heb staan kijken, terwijl het zichzelf in een slakkengang resette naar een platte nieuwstaat, klaar om vader van meet af aan te ondersteunen. Ik probeer te vergeten, hoe vaak ik me in vaders mal paste en schikte, hoe ik me elke dag zijn verdriet aanmat, hoe koortsachtig ik probeerde in te schatten hoelang en in welke richting ik nog kon groeien voor zijn tijd op was.

Ik draai de warmwaterkraan open. Mocht moeder me bezig zien, ze zou zeggen dat ik eerst met keukenpapier of een oude krant het grootste deel van de vuiligheid uit de pan moet verwijderen, omdat vet de leidingen verstopt. Ik laat de pan staan, draai de kraan dicht en trek de koelkast open. Op de middelste glasplaat liggen de twee felroze donuts die moeder gisteren voor vader kocht, bestrooid met poedersuiker, die intussen ook buiten rond het huis waait. Ik kijk over mijn schouder en schrok dan met gulzige happen de troost naar binnen. Met de suiker om mijn lippen vind ik de kracht te doen waarvoor ik ben gekomen. Ik open het vriesvak en laad mijn armen vol koelelementen, dertig stuks in totaal.

Ik mag niet worden als die ene vrouw laatst op televisie. Elke zondag haalde ze haar dode parkiet uit het diepvriesvak zodat ze niet alleen hoefde te eten. Gemis kan ook te ver gaan, dacht ik toen ik dat zag.

En toch.

Op weg naar boven houd ik mijn pas in voor het raampje naast de voordeur. Een windstoot dendert door de tuin. Winter slakt over het glas naar beneden. Ik druk mijn gezicht tegen de ruit en huiver. Mijn reflectie zweeft boven de kale appelboom. Sneeuw ruist door mijn hoofd. Vaders woorden fluisteren: een beetje verdwalen is geen ramp, net voldoende om niet in paniek te geraken. Dan bestaat de kans dat er iets te vinden is.

Ik gooi de koelelementen op het tapijt, boks en schop tegen de muur, eerst zachtjes, dan harder, mijn pyjama knettert en vonkt en wil spontaan ontvlammen. Ik til mijn hoofd in mijn nek en kijk naar boven. Moeder komt niet uit haar kamer. Aan het eind van mijn gestrekte armen sta ik alleen. Ik ga op de onderste trede van de trap zitten en omhels mezelf. De nacht wandelt langs het raam. Ik veeg het snot af aan mijn mouw.

Dan raap ik de koelelementen van de vloer en slof naar vaders kamer. Voor de deur haal ik drie keer diep adem, druk daarna met mijn duim en wijsvinger mijn neus dicht, gebruik mijn hand als een wasknijper, wapen me tegen de mufte stank van verdriet, alsof ik weer op de duikplank sta als zesjarige, klaar om het diepe in te springen.

De kamer is nu een ijskelder. Sinds het uitvaartcentrum vader kwam halen, staat het raam wijd open. Op de spiegel naast de kleerkast tekenen zich ijsbloemen en vogelveren af. De gordijnen waaien naar binnen en strelen het voeteneind. De straatlantaarn strooit gele confetti op het bed, alsof hier iets te vieren valt. Mijn tanden klapperen van ongemak en kou. Ik gris de oude koelelementen van het matras en schik aandachtig de nieuwe, want ik weet: Tempur wordt gips in de winter, traagschuim houdt de mal van een lichaam vast in onverwarmde kamers, vaders vorm is zo te vriesdrogen. Zolang niemand de pan met het gestolde vet onder het hete water houdt, is niets kapot. Zolang het maar koud genoeg blijft, hoeft niemand in huis op te staan om opnieuw te beginnen.

lees het nieuwe nummer

Auteurs in dit nummer

MARIANNE AARTSEN (1950) – Schildert, dicht, maakt grafiek en beelden. Studeerde onder meer aan de Jan van Eyck Academie te Maastricht. Recent verscheen haar eerste bundel *Kraam* – marianneartsen.com

RENSKE VAN DEN BROEK (1976) – Theatermaker en schrijver. Publiceerde o.a. in *Hollands Maandblad*, *Das Magazin*, en *Extaze*. Won in 2018 de Hollands Maandblad Aanmoedigingsbeurs (*proza*).

AAT CELEN (1950) – Acteur, regisseur en schrijver. Publiceerde drie verhalenbundels en zes romans, waaronder *King, een komedie* (2010) en *Het heerlijk avondje* (2012).

JAN-WILLEM DIJK (1985) – Dichter en schrijver. Ontving in 2016 de Tine Clevering-Meijer Prijs van het Prins Bernhard Cultuurfonds en in 2017 de Hollands Maandblad Aanmoedigingsbeurs (*poëzie*).

JOCHEM VAN DEN DIJSSEL (1983) – Archeoloog, kunsthandelaar en schrijver. Ontving in 2014 de Hollands Maandblad Aanmoedigingsbeurs (*proza*).

HANNIE GROEN (1938) – Schrijver, dichter. Debuteerde in 1974 met de bundel *Lichtdrukken*. Daarop volgde het prozadebuut *De Slavische mars* (1985). Doceerde creatief schrijven aan de Technische Universiteit Eindhoven. Publiceert klein proza in het *Vriendenjournaal* van het Van Abbemuseum.

GERRY VAN DER LINDEN (1952) – Dichter, schrijver en beeldend kunstenaar. Publiceerde twee romans, een novelle en twaalf dichtbundels waaronder *De aantekening* (1978) en *Verse helden* (2017). Haar poëzie is

vertaald in o.m. het Engels, Frans, Duits, Spaans, Portugees, Albanees, Indonesisch en Turks.

KAREN OPSTELTEN (1962) – Beeldend kunstenaar en celliste. Exposeert regelmatig in binnen- en buitenland met multimedialprojecten onder de naam Droombureau – karenopstelten.nl

HANS VAN PINXTEREN (1943) – Dichter, vertaler, essayist. Ontving in 1980 de Martinus Nijhoffprijs. Vertaalde o.a. Rimbaud, Flaubert en Montaigne. Publiceerde tien dichtbundels.

ALEXANDER RINNOOY KAN (1949) – Emeritus hoogleraar UVA. Was onder meer rector magnificus van de Erasmus Universiteit, voorzitter van VNO-NCW en SER, lid van de Raad van Bestuur van ING en Eerste Kamerlid voor D66 – alexanderrinnooykan.nl

MARC TRITSMANS (1959) – Publiceerde talrijke dichtbundels, waaronder *Studie van de schaduw* (2010) (Herman de Coninckprijs 2011), *Aanrakingen* (2015) en *Het zingen van de wereld* (2017). In oktober 2020 verschijnt *Alles is hier nog*, zijn dertiende bundel.

JABIK VEENBAAS (1959) – Dichter, schrijver, essayist, filosoof en vertaler. Publiceerde recentelijk *Soms kijkt de aarde me aan* (2020). In januari van dit jaar verscheen *Odysseus' onvoltooide reis*.

FEMKE VINDEVOGEL (1978) – Schrijver, kunstenaar. Schreef de debuutroman *Confituurwijk* (2019, Van Oorschot). Won de publieksprijs van de Confituur Boekhandelsprijs (2019). Publiceerde poëzie en korte verhalen in o.a. *Tirade*, *Het Liegend Konijn* en *Poëziekrant*. Werkt momenteel aan een tweede roman.

FLORUS WIJSENBEEK (1944) – Tussen 1984 en 1999 lid van het Europese Parlement voor de VVD.

CO WOUDSMA (1960) – Debuteerde in 1997 met de dichtbundel *Viewmaster*. In 2005 verscheen zijn tweede dichtbundel, *Geluksinstructies*. In 2015 publiceerde hij zijn derde dichtbundel, *Hoogste zomer*.

HOLLANDS Maandblad

Redactie: David Garvelink

Redactieraad: Gerard van Emmerik, Beatrijs Ritsema, Mark Boog en Merijn de Boer

Vormgeving: Steven Boland

Correctie: Stefanie Liebreks

Copyright: Auteursrecht voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt, door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Deze uitgave werd mede mogelijk gemaakt door subsidie van het Nederlands Literair Productie- en Vertalingenfonds, thans Nederlands Letterenfonds.

Nederlands
letterenfonds
dutch foundation
for literature

Redactiesecretariaat: Hollands Maandblad • Postbus 59.752 • 1040 LG Amsterdam •
Tel. 020-6175955 • info@hollandsmaandblad.nl (niet voor kopij)

Ingezonden bijdragen worden niet retour gezonden, u krijgt antwoord per e-mail.

Uitgever: Stichting Hollands Maandblad, p/a Bilderdijkkade 63-b • 1053 VJ Amsterdam

Abonnementen: 12 nummers per kalenderjaar, prijs per jaargang € 89,50 •

Proefabonnement (3 nummers) € 24,50 Abonnementen die niet één maand voor afloop van de abonnementsperiode zijn opgezegd, worden automatisch verlengd

Opgave: S.P. Abonneeservice • Postbus 105 • 2400 AC Alphen aan den Rijn.

Telefoon tijdens werkdagen van 9.00-17.00 uur: 088-1102052.

Een acceptgiro voor betaling volgt

Losse nummers: € 7,50 • dubbelnummers € 9,90 • Verkrijgbaar bij de boekhandel of door bestelling via www.hollandsmaandblad.nl dan wel per mail: HollandsMaandblad@spabonneservice.nl